

Bezmocní (?) proti mocným

Ing. Jiří Chytil

Nedávno mi zavolal dlouholetý kamarád Jirka Hurdálek s klasickým dotazem, jak se mám a jestli bych se u něj zase po letech nezastavil. Rád jsem pozvání přijal a zavzpomínal s ním na dobu, kdy jsem patřil mezi místní. Hned jsem si vybavil výjimečného genia loci jeho kiosku i celého Prokopského údolí. Přátelský potlach ovšem nebyl jediným důvodem pozvání. Jirka mi představil hnutí SPDV, občasník Prokopák, a také ve zkratce popsal těžkosti, kterými si prochází od chvíle, kdy vyhlásil válku ziskuchtivým developerským společnostem, které komercializují zdejší jedinečné prostředí, a jejich vazbám na Městském zastupitelstvu. Zeptal se mě, zda bych nechtěl přispět svou trochou do mlýna v „boji proti mocným“ a v Prokopáku zveřejnit svůj příběh. Kauza Opencard dost zásadním způsobem změnila můj život. Během dvou let se ze mě, stal postupně svědek a spolupracovník protikorupční jednotky, následně obviněný, nezaměstnaný, obžalovaný a odsouzený. To vše kvůli ochotě jít proti mocným a pomoci policii při rozkrutí jedné z největších pražských kauz.

Miliardová karta

Kauza údajně zmanipulovaného výběrového řízení projektu Opencard odstartovala na podzim 2009, kdy zadaný audit projektu prokázal, že příjmy Města jsou nulové. Toto stanovisko potvrdil i další audit, který navíc varoval, že fungování projektu až příliš závisí na dodavatelské firmě Haguess. Kartu mělo v té době bezmála půl milionu pražanů či návštěvníků Prahy, po roce 2008 se Opencard stala jedinou možností pro roční předplatné na pražskou MHD. Cena projektu Opencard se z původně plánovaných 80 milionů korun za pilotní projekt, do té doby vyšplhala téměř na desetinásobek. Projekt je spojený s řadou problematických smluv, se kterými se město nadále potýká. V prosinci téhož roku podala zastupitelka RNDr. Jana Ryšlinková (Strana zelených) trestní oznámení na neznámého pachatele pro podezření ze zpronevěry veřejných prostředků při realizaci projektu.

V té době jsem byl zaměstnancem odboru informatiky Magistrátu Hlavního Města Prahy (MHMP) a rozhodl jsem se, že při vyšetřování projektu Opencard pomohu. Po konzultacích s právníkem Janem Kalvodou, RNDr. Ryšlinkovou a publicistou a bývalým disidentem Janem Urbanem, jsem začal protikorupční policii předávat stovky stránek dokumentů a digitalizovaných dat prokazujících, že veřejná soutěž na dodavatele projektu Opencard byla zmanipulovaná. Člen vyšetřujícího týmu kpt. Dušan Lavička mi v lednu 2010 před svědky J. Urbanem a RNDr. Ryšlinkovou slíbil v případě status utajeného svědka. Beze strachu jsem tedy dodával další informace a před plánovanou razíí na Magistrátu jsem označil kanceláře a počítače, které měly obsahovat další stěžejní důkazy v kauze.

A zde nastal zvrát. Prohlídka prostor pražského magistrátu byla dle zjištění GIBS časově odložena o šest dní, což dle mého názoru poskytlo dostatek času k případné manipulaci s důkazy. Později jsem se dozvěděl, že odklad prohlídky byl odsouhlasen po schůzce vyšetřovacího týmu na Městském státním zastupitelství, pravděpodobně s JUDr. Dagmar Máchovou, která poté případ dozorovala. Několik měsíců poté vyšetřovatel Lavička opustil Policii ČR. Do vyšetřovacího týmu nastoupili noví lidé, kterým jsem znovu vysvětloval význam dodaných důkazních materiálů a dat zajištěných při zásahu protikorupční jednotky na MHMP v březnu 2010.

Můj život v kauze

Odchodem vyšetřovatele Lavičky z Policie ČR evidentně dohoda o mém utajení padla. V létě 2011 jsem se naprosto nepochopitelně ocitl v roli obžalovaného. K podání vysvětlení si mě tehdy zval pplk. Gejza Rakaš. Moje jméno bylo poskytnuto médiím a tím svým způsobem i poškozeno. V srpnu 2011 jsem dostal od MHMP výpověď „z organizačních důvodů“. Nové zaměstnání se mi již najít nepodařilo, a byl jsem v jednašedesáti letech nucen odejít do předčasného důchodu.

To byl však pouze začátek. Během následujících dvou let byly Městu uděleny pokuty a byla na něj podána trestní oznámení. A já jsem podléhal nejrůznějším psychickým nátlakům. Můj byt dvakrát navštívili neznámí lidé v době, kdy jsem nebyl doma. Zámek dveří nikdy nebyl poškozen. Tito lidé však vždy zanechali dostatek stop na to, abych si toho všiml. V prvním případě, v únoru 2013, mi byly mimo jiné odcizeny dva externí disky s materiály o projektu Opencard. Přestěhoval jsem se ke své přítelkyni. Poté se to v květnu 2013 stalo podruhé. Zřejmě proto, abych si uvědomil, že o mně vědí všechno.

Na podzim roku 2013 jsem dostal přes novináře Ondřeje Koutníka, který se mnou spolupracoval, přetlumočený telefonický vzkaz: „Vyřídte panu Chytilovi, že jeho přítelkyně je pěkná žena, a že neví, co by se jí mohlo stát.“ Začal jsem se o ni bát. Ohlásil jsem tuto věc na policii ČR, ale z jejich reakce jsem pochopil, že mi nevěří. V této těžké chvíli mi pomohli lidé, kteří dokázali zařídit poskytnutí policejní ochrany mé přítelkyni.

V září 2013 začalo u Městského soudu v Praze hlavní líčení se mnou a dalšími úředníky MHMP. V prosinci 2014 jsem byl pravomocně odsouzen Vrchním soudem v Praze k trestu odnětí svobody na jeden a půl roku, který se podmíněně odkládá na zkušební dobu dvou let. Za údajné nevytáhání pokut za pozdě instalované parkovací automaty v rámci projektu Opencard.

Pozitivním vedlejším produktem mašinerie Opencard pro mě byla cena za odvalu od Nadačního fondu proti korupci, kterou jsem obdržel v prosinci 2013. Tohoto ocenění si velmi vážím. Cena pomohla zcela pokrýt náklady na mou obhajobu. Na očištění svého jména stále pracuji.

Od března 2015 je mé dovolání proti rozsudku, ve kterém žádám zproštění viny, u Nejvyššího soudu v Brně. Zatím nebylo projednáno z důvodu vytíženosti soudu. Mimoходом, u stejného soudu se proti rozsudku zaplatit JUDr. Zdeňku Altnerovi odvolává i ČSSD. Strana tvrdí, že do jednoho měsíce bude soudem ve věci rozhodnuto.

Viník „neznámý“

Trestní oznámení Jany Ryšlinkové z konce roku 2009, bylo odloženo. Vedení MHMP z let 2005 - 2010 se sice později ocitlo před soudem, nicméně pouze v roli svědků. JUDr. Máchová paradoxně a naprosto nepochopitelně podala trestní oznámení ve věci Opencard na primátory a radní HMP z let následujících. MUDr. Pavel Bém bude mít všechny skutky, za které byl jako primátor Hlavního Města Prahy zodpovědný, např. projekt Opencard, promlčeny v září 2016. Dále bych tuto otázku nechal bez osobního komentáře. Každý si jistě udělal svůj názor na úlohu ex-primátora MUDr. Béma a rady HMP v případě Opencard.

Chci ovšem poukázat na, podle mě, velmi dobrou práci vyšetřovací komise Poslanecké sněmovny k prověření způsobu vyšetřování projektu Opencard. V usnesení z listopadu 2014 komise dospěla mimo jiné k těmto závěrům:

*bod 3. Parlamentní vyšetřovací komise v souladu s ustanovením § 48 odst. 9 jednacího řádu vyšetřovací komise ukládá předsedovi komise Bronislavu Schwarzovi **podat trestní oznámení na***

dozorující státní zástupkyni JUDr. Dagmar Máchovou pro podezření ze spáchání trestného činu „zneužití pravomoci úřední osoby“, případně jiné blíže nespecifikované trestné činy, a to v souvislosti s výkonem dozoru v kauze Opencard.

Bod 4. Parlamentní vyšetřovací komise v souladu s ustanovením § 48 odst. 9 jednacího řádu vyšetřovací komise ukládá předsedovi komise Bronislavu Schwarzovi **podat trestní oznámení na policejní orgán** pro podezření ze spáchání trestného činu „zneužití pravomoci úřední osoby“, případně jiné blíže nespecifikované trestné činy, a to v souvislosti s prověřováním a vyšetřováním kauzy Opencard.

Ke vzniku zmíněné vyšetřovací komise jsem dal popud já, můj bratr Ing. Martin Chytil a Jan Urban.

Do stejný řeky..?

Zda bych se dnes, po všech zkušenostech, stal znovu „utajeným svědkem“? Ano, do případu Opencard bych šel znovu. Proto, aby se objasnilo, jak byl celý projekt vykonstruován a řízen. Čerpal bych přitom ale ze svých současných negativních zkušeností a nebyl bych už tak „naivní“ při komunikaci se státními institucemi.

Jsem velmi rád za to, že jsem v průběhu vyšetřování poznal mnoho lidí, kteří mi pomáhali, věřili a stáli za mnou.

Ing. Jiří Chytil a Opencard

- v devadesátých letech pracoval pro prezidentskou kancelář, později pro Telecom
- v roce 2006 nastoupil na post šéfa jednoho z IT oddělení MHMP
- vedením Magistrátu stanoven do pětičlenné výběrové komise projektu univerzální karty Pražana (Opencard)
- zadávací dokumentace měla pro hodnocení nabídky tato hlavní kritéria:
 - 1) celková cena řešení maximálně 90 milionů korun bez DPH
 - 2) technologie řešení
 - 3) termín implementace řešení
- zadání si vyzvedlo třicet dva firem
- do soutěže se přihlásila jediná, společnost Haguess
- neúčast dalších uchazečů byla podezřelá, nicméně firma splnila podmínky i kritéria pro doporučení
- v té době nebylo ze zákona nutné soutěž zrušit z důvodu účasti jediného zájemce
- firmu radě MHMP doporučili všichni členové hodnotící komise